

54ste vergadering

Dinsdag 13 februari 1996

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Deetman

Tegenwoordig zijn 149 leden, te weten:

Adelmond, Aiking-van Wageningen, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Assen, Augusteijn-Esser, Bakker, Beinema, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Blauw, Van Blerck-Woerdman, Bolkestein, Boogaard, Van den Bos, Van Boxtel, Bremmer, Bukman, M.M. van der Burg, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Deetman, Van Dijke, Dijkma, Dijkman, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Duivesteijn, Van Erp, Esselink, Essers, Fermina, Gabor, Van Gelder, Van Gijzel, Giskes, De Graaf, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Heerma, Van der Heijden, Hendriks, Hessing, Hillen, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Van Hoof, Hoogervorst, Ten Hoopen, De Hoop Scheffer, Houda, Huys, Janmaat, Jeekel, De Jong, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, M.M.H. Kamp, Keur, Klein Molekamp, Koekkoek, De Koning, Korthals, Lambrechts, Lansink, Leerkes, Leers, Liemburg, Lilipaly, Van der Linden, Marijnissen, Mateman, Middel, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Nijpels-Hezemans, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, Van der Ploeg, Poppe, Rabbae, Rehwinkel, Reitsma, Remkes, Van Rey, Van 't Riet, Rijpstra, Roethof, Van Rooy, Rosenmüller, Rouvoet, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schutte, Schuurman, Sipkes, Smits, Soutendijk-van Appeldoorn, Stellingwerf, Sterk, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Van Traa, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Verkerk,

Versnel-Schmitz, Verspaget, Vliegthart, Van der Vlies, Van Vliet, H. Vos, M.B. Vos, O.P.G. Vos, Van der Vries, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Van Wingerden, Witteveen-Hevinga, Wolffensperger, Wolters, Woltjer, Ybema, Van Zijl, Zijlstra, Zonneveld en Van Zuijlen,

en de heer Dijkstal, vice-minister-president, minister van Binnenlandse Zaken, mevrouw De Boer, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mevrouw Jorritsma-Lebbink, minister van Verkeer en Waterstaat, de heren Wijers, minister van Economische Zaken, Melkert, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw Van de Vondervoort, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, de heren Patijn, staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, en Nuis, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat bericht van verhindering is ingekomen van het lid V.A.M. van der Burg, wegens familieomstandigheden, de gehele week.

Dit bericht wordt voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Ik deel aan de Kamer mede, dat wij op dit moment bezoek hebben van de commissie defensie van het Tsjechische parlement. Zij wonen op dit moment onze vergadering bij en ik heet hen van harte welkom.

(Applaus)

De **voorzitter**: Ik stel voor, eerst het vragenuur te houden en pas daarna de regeling van werkzaamheden. Omdat de Eerste Kamer wacht op staatssecretaris Nuis, heb ik die afspraak gemaakt, zodat de staatssecretaris zo snel mogelijk naar de Eerste Kamer kan. Anders hadden wij weer moeten wachten en ik geloof dat dat de voorkeur van niemand had.

Aldus wordt besloten.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

De **voorzitter**: Er zijn vijf series vragen aangekondigd. Het kan zeer wel zijn dat wij die vragen royaal binnen 60 minuten kunnen verwerken, maar ik vermoed dat dit niet het geval zal zijn. Derhalve ben ik voornemens maximaal 15 minuten per serie vragen uit te trekken en daarna over te gaan tot de volgende reeks. De leden weten dus hoe het komend uur er ongeveer uit zal zien.

Vragen van het lid Van Heemskerck Pillis-Duvekot aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de heer Nuis, over **het contract van de KNVB over voetbalrechten**.

□

Mevrouw **Van Heemskerck Pillis-Duvekot** (VVD): Mijnheer de voorzitter! Dit weekend werd heel Nederland verrast door de mededeling van de KNVB, dat zij een eigen sportzender gaat oprichten. Dit kan een aantal vergaande consequenties hebben voor alle betrokken partijen, niet in de laatste plaats voor de consument, de kijker.

Wij hebben begrepen dat de meest betrokken bewindslieden hierover gisteravond spoedoverleg hebben gehad. Logischerwijze zijn er ook bij de VVD enkele fundamentele vragen gerezen.

1. Welke consequenties heeft dit voor de toegankelijkheid...

De **voorzitter**: Mag ik u even onderbreken? Ik verzoek de collega's echt om enige stilte te betrachten. Het geroezemoes wordt iedere week luider. Indien u iets te bepraten heeft, wilt u dat elders doen? Anders moeten wij de vergadering schorsen zodat u datgene wat u spoedeisend, ondershands, informeel met elkaar wilt bepraten, zichtbaar voor iedereen hier kunt bepraten. Dan weten wij hoe de orde der dingen is.

Mevrouw **Heemskerck Pillis-Duvekot** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik begin opnieuw met mijn vraag.

1. Welke consequenties heeft dit voor de toegankelijkheid ofwel de mogelijkheid dat iedereen in Nederland, ook de kijkers die niet in het bezit zijn van een kabel-aansluiting, naar het Nederlandse voetbal kan blijven kijken?

2. Kan de staatssecretaris een indicatie geven van de eventuele extra kosten voor de kijkers?

3. Gisteravond zei premier Kok voor de televisie dat de kijker hier niet de dupe van mag worden. De fractie van de VVD is het hier zeer mee eens. In welke richting denkt het kabinet dit te realiseren?

4. Europees commissaris Van Miert heeft reeds gezegd de sportzender te toetsen aan de Europese regelgeving. Minister Wijers gaat het consortium toetsen aan de Wet economische mededinging. Is de staatssecretaris van plan het voorkeursrecht van de NOS binnen de Mediawet te doen gelden?

5. Is de staatssecretaris het met de VVD eens, nu de KNVB heeft gekozen voor een commerciële

opstelling, dat de overheid niet langer moet opdraaien voor de extra kosten die voetbalwedstrijden met zich mee brengen? Ik wil stipuleren dat wij hierbij niet denken aan de openbare orde, want dat is en blijft gewoon een taak van de overheid.

□

Staatssecretaris **Nuis**: Voorzitter! Er heeft gisteren inderdaad afstemming plaatsgevonden tussen de meest betrokken bewindslieden over het probleem van de voetbalrechten. Gisteravond heb ik in een gesprek met de KNVB kritische vragen gesteld en mij laten informeren, met als doel de feiten preciezer boven water te krijgen. De KNVB heeft beloofd dat zij documenten zal leveren op grond van de WEM. Verder hebben wij afspraken gemaakt over informatie-uitwisseling op verschillende onderdelen van het dossier.

Vanochtend heb ik een informatief gesprek gehad met het bestuur van de Vecai. Die gesprekken hebben er nog niet toe geleid dat alle consequenties van het ± zoals mevrouw Van Heemskerck reeds opmerkte ± zeer onverwacht gepresenteerde plan overzien kunnen worden.

Onder dat voorbehoud wil ik graag de vragen beantwoorden. Ik stel er prijs op hier te zeggen, dat ik graag nader overleg zal voeren met de Kamer op een dichtbij gelegen moment als wij de feiten wat beter op een rijtje hebben. Ik stel mij voor dat ik dit kan doen in de vorm van een brief aan de Kamer, aan de hand waarvan wij er uitvoeriger over kunnen spreken. Met die belofte ben ik er echter niet. Ik zal u informeren over de huidige stand van zaken voor zover wij die kunnen bekijken.

Inderdaad is de toegankelijkheid van de voetbalprogrammering voor alle burgers van het land de richting waarin het kabinet tegen de plannen aankijkt. Het gaat dan over toegankelijkheid zowel wat de distributietechniek als de kosten voor de burger betreft. In Nederland zijn er ongeveer 6,6 miljoen huishoudens. Daarvan hebben op dit moment circa 5,7 miljoen een aansluiting op de kabel. Dat betekent dat een groot deel van de Nederlandse huishoudens niet via de kabelinfrastructuur bereikt wordt. Uiteraard is dat voor de regering een van de punten van afweging.

Bij de kosten voor de kijkers spelen verschillende elementen een rol. In de eerste plaats de kosten voor die kijkers die geen kabel-aansluiting hebben en vaak ook niet kunnen krijgen. Ik heb begrepen dat het sportkanaal zich voorneemt ook via een satelliet te zenden. Dat is echter nog niet helemaal duidelijk. Dat zou betekenen dat men een schotel nodig heeft en misschien ook een decoder. Wat voor soort, weten wij allemaal nog niet precies. Als mensen zonder kabel-aansluiting ð berhaapt de kans willen hebben te kunnen kijken naar wat er op dat sportkanaal komt, zal hun dat op aanzienlijke kosten brengen.

Vervolgens is er de kwestie van het open kanaal. Ik heb begrepen dat als het ware dit sportkanaal aangeboden wordt aan kabelexploitanten met het verzoek daarvoor te betalen. Dat is iets nieuws in het standaardpakket. Het is tot dusver gebruikelijk dat als je een product hebt waarmee je door reclame geld kunt verdienen, je de kabelexploitant daarvoor enig geld biedt. Het is nogal een fundamentele omdraai dat voor iets wat volgens de KNVB zeer bestemd is voor het open kanaal ± dus niet in de sfeer van abonneetelevisie of pluspakketten ± geld gevraagd wordt.

Ik heb inmiddels van de Vecai begrepen ± u ook, want het stond in de krant ± dat men daartegen ernstige bezwaren heeft. Dat zou namelijk betekenen dat de prijs voor het basispakket ± wat iedere burger moet betalen om iets met zijn toestel te kunnen doen: omroepbijdrage plus kabelabonnement op het laagste niveau ± naar boven gaat. Dat zou per kijker ÷ 2 per maand kunnen gaan bedragen. Voor de Vecai en voor ons allen zit er natuurlijk ook een precedentwerking aan. Als het gevolg hiervan zou zijn dat ook andere producenten geld gingen vragen in plaats van bieden, dan zou het basisbedrag, dat nu nog ÷ 30 per maand is, aanzienlijk kunnen stijgen. Wat hier aan de hand is, gaat iets verder dan alleen de kwestie van de toegankelijkheid van het voetbal. Dat is een reden voor onze zorg, maar de Vecai blijkt op dit moment niet bereid om dat te doen. Dat is momenteel nog een van die onduidelijkheden.

In de derde plaats noem ik de kwestie van het open en gesloten kanaal. Ik heb tot dusverre gesproken over hoe open het open kanaal is,

Nuis

hoe groot het standaardpakket is en wat daarin zit. Daarnaast doet zich de vraag voor of het de bedoeling is dat alle voetbalwedstrijden in de Nederlandse eredivisie in hun geheel live op de televisie worden uitgezonden. Ik krijg de indruk dat dit bij geen van de deelnemers aan dit gesprek echt de bedoeling is. Immers, als wij dit zouden doen, dan zouden wij nauwelijks ruimte overhouden voor nog iets anders op de televisie. Daar gaat het ook niet om. Het gaat erom dat op het open net een behoorlijk aanbod van voetbalwedstrijden is gewaarborgd. Daarnaast speelt de kwestie ± dat is op dit moment overigens ook het geval ± of een bepaald gedeelte daarvan naar de abonneetelevisie gaat. Het is goed om deze drie elementen uit elkaar te houden. Dat neemt niet weg dat er zorg is over de vraag of de kijkers meer moeten betalen. Als de kabelexploitanten het bedrag moeten betalen, dan kunnen zij moeilijk anders dan dat bedrag doorberekenen aan alle kijkers op het open net.

Wat denken wij hieraan te kunnen doen? In het overleg dat wij hebben gehad, zijn twee dingen afgesproken. Wij hebben vooraf vastgesteld dat het ons aller invalshoek is om ervoor te zorgen dat de kosten voor de kijkers niet op een onredelijke wijze omhoog gaan. Als dat niet nodig is, dan moet dat niet gebeuren. Wij hebben ook afgesproken dat wij ons zeer precies op de hoogte zullen stellen van de huidige situatie. Ik heb al duidelijk gemaakt dat sprake is van veel onduidelijkheden, al is er nog zoveel over gepubliceerd. Daarom hebben wij documenten opgevraagd, informatie. Dan weten wij precies wat er aan de hand is en wat het probleem is. Tegelijkertijd inventariseren wij welke middelen de overheid ten dienste staan om eventuele gebreken te redresseren. Pas als wij weten wat er precies aan de hand is, zullen wij uit dat arsenaal van mogelijke maatregelen het juiste wapen kiezen, als dat noodzakelijk blijkt te zijn.

Er is ook gevraagd welke maatregelen denkbaar zijn. Commissaris Van Miert is genoemd. Ik wijs erop dat het kabinet de stukken ook heeft opgevraagd om te bezien wat er op mededingingsrechtelijk gebied nationaal, zowel als Europees, eventueel moet worden gedaan. Dat is in gang gezet. In de tussentijd zullen wij ook bekijken wat er met behulp van de Mediawet kan

gebeuren. Het lijkt mij echter goed dat ik daarop inga als ik preciezer weet wat er aan de hand is en wat de middelen zijn. Daar kom ik in de brief nader op terug.

Dan nog iets over de KNVB en zijn commerciële opstelling. Wij zullen daar ook nader over praten. Ik wijs erop dat de KNVB een bedrijf is en altijd een bedrijf is geweest. In die zin is de KNVB ook commercieel. Regering en parlement letten altijd wel, als een bepaald bedrijf om ideële redenen en vanuit cultureel oogpunt wordt gesteund, op de kapitaalcracht van zo'n onderneming. Als bijvoorbeeld het Concertgebouw-orkest moet worden gesteund ± dat is het geval ± dan moeten wij dat doen. Zou het Concertgebouw-orkest om onnaspeurlijke redenen echter zo ontzettend rijk zijn dat dit niet nodig is, dan zouden wij dat niet doen. In die zin moet ook naar deze problematiek worden gekeken. Zoals ik al zei, daar kunnen wij later nog op terugkomen.

□

Mevrouw Van Heemskerck Pillis-Duvekot (VVD): Voorzitter! Ik dank de staatssecretaris voor zijn toezegging, dat hij ons, zodra alle gegevens in detail binnen zijn, informatie stuurt, zodat wij er vervolgens uitvoeriger over kunnen spreken.

De staatssecretaris heeft heel veel gezegd, maar hij kan lang niet op alles antwoord geven. Dat billijk ik, maar ik had wel graag zijn principiële uitgangspunten gehoord wat betreft een aantal vragen.

Premier Kok heeft gezegd dat de Nederlandse burger hier niet de dupe van zal worden en dat er op een of andere manier compensatie geboden moet worden. De staatssecretaris komt enigszins terug op deze uitspraak. Wat bedoelt hij daarmee? De staatssecretaris heeft bijvoorbeeld gezegd dat de kosten voor de kijker niet op een onredelijke wijze zullen stijgen. Wat houdt dat precies in? Aan welke grens denkt hij? Veronica heeft het omroepbestel verlaten en wellicht volgen de voetbalwedstrijden. Hierop gelet, kan de hoogte van de omroepbijdrage ter discussie gesteld worden. Wellicht kan die zo langzamerhand verlaagd worden.

Ik begrijp dat de staatssecretaris nog geen nadere mededelingen kan doen over het voorkeursrecht van de

NOS. Zou hij daar echter gebruik van willen maken? Wil hij de voetbalrechten behouden voor de NOS als hij daartoe de mogelijkheden heeft? Nu de KNVB "commercieel is gegaan" zijn er wellicht ook financiële consequenties. Is de inzet van de regering erop gericht dat een aantal extra kosten voor rekening van het betaald voetbal zullen komen?

□

Staatssecretaris Nuis: Voorzitter! Het is niet mijn uitgangspunt dat tot elke prijs voetbalrechten voor de publieke omroep behouden moeten worden. Dat is nooit gezegd en dat is trouwens ook nooit gevraagd. De publieke omroep heeft deel uitgemaakt van één van de groepen bidders op die markt. Ik zeg nogmaals dat het mij niet gaat om de beantwoording van de vraag of rechten bij de commerciële omroep of bij de publieke omroep terechtkomen. Een mix behoort trouwens ook tot de mogelijkheden. De vraag is wel of dit gepaard gaat met een kostenstijging die onverantwoord lijkt, omdat het ook zonder kostenverhoging kan. De aandacht van de regering richt zich niet in de eerste plaats op de publieke omroep maar op het publiek. Onze invalshoek is de wijze waarop met de belangen van het publiek wordt omgegaan.

Mevrouw Van Heemskerck heeft gevraagd of compensatie door verlaging van de omroepbijdrage mogelijk is. Iedereen betaalt per maand ; 30. De helft van dat bedrag is bestemd voor de kabelexploitatie. Door verlaging van de omroepbijdrage kunnen de middelen voor kabelexploitatie verhoogd worden. Voorzitter! Dit is geen logische consequentie van de gebeurtenissen. Een niet noodzakelijke prijsstijging moet niet op een ander terrein gecompenseerd worden. Ik heb overigens overdreven berichten gelezen over de hoogte van het bedrag dat door de publieke omroep is geboden. Iedereen weet dat er op voetbalrechten geboden wordt omdat er geld mee verdient kan worden via reclame. Als de publieke omroep die rechten niet krijgt, krijgt ze ook geen extra inkomsten, dus gaat ze erop achteruit. Ik verbind daar niet de conclusie aan dat wij dan de publieke omroep onmiddellijk te hulp moeten snellen. Daar kan ook niet de conclusie aan verbonden

Nuis

worden dat de publieke omroep dan maar meer geld moet inleveren. Deze omroep staat nog steeds voor de taak om goede programma's te maken. Daar verandert niets aan.

Wij doen er goed aan om de discussie over de toekomst van de publieke omroep te voeren op een tijdstip dat wij daarvoor in gezamenlijk overleg overeengekomen zijn. Wij moeten ons door deze zaak niet van de wijs laten brengen en plotseling overhaast trachten bij te sturen.

Ik wil graag op een ander moment terugkomen op de verhouding tussen openbaar en niet openbaar. Er zijn daarbij verschillende mogelijkheden in het geding. In het vragenuur is dit gecompliceerde geheel niet echt kort duidelijk te maken, als ik er al precies van op de hoogte zou zijn.

□

Mevrouw **De Koning** (D66): Voorzitter! Het kan niet dat het hele land in rep en roer is, terwijl wij daarover geen enkele macht zouden hebben. Gelukkig heeft de staatssecretaris daar al een enkel woord over gezegd. Voor mijn fractie zijn vrije nieuwsgaring en toegankelijkheid voor de kijker van het allergrootste belang. Mijn vraag is of u deze ontwikkelingen mogelijkerwijze ziet als schadelijk of in ieder geval van grote invloed op de publieke omroep binnen deze concessieperiode. Bent u hierover te berhaup van tevoren geïnformeerd, al was het maar vertrouwelijk?

Ik wil u verder, misschien nog iets preciezer dan mevrouw Van Heemskerck, een vraag stellen over met name artikel 70a dat thans nog in de Mediawet staat en over artikel 71j dat ziet op een verbod versus het voorkeursrecht en dat in de wet staat. Wat doet u als de NOS en de commerciële combinatie het niet eens worden?

Ik wil u ten slotte vragen om na te gaan of de oude contracten tussen Ajax en de toenmalige staatssecretaris inderdaad behelzen dat het ging om een soort compensatie voor omroeprechten. Dat is niet onbelangrijk.

□

Staatssecretaris **Nuis**: Voorzitter! Was ik van tevoren geïnformeerd? Ik was een uur eerder geïnformeerd dan u. De heer Staatsen heeft mij tussen het besluit dat 's morgens

genomen werd en de persconferentie die een uur later begon, opgebeld.

Hij heeft me toen een aantal dingen verteld, uiteraard in die korte termijn niet alles. Alles is nu nog niet helemaal duidelijk. Het was voor mij in die zin dus ook een verrassing. De hele discussie die leek te gaan tussen een commercieel publieke alliantie en een commerciële over een open net, bleek plotseling te gaan over een op zichzelf uitermate interessant terrein namelijk dat van de verhouding tussen "open" en "gesloten" netten. Dat is het nieuwe in de discussie. Ik was daar niet van tevoren van op de hoogte.

Ik heb al gezegd dat we onze wapenkamer nakijken. Ik heb ook gezegd dat ik nu nog niet te veel wapengekletter laat horen. Ik wil eerst kijken wat het euvel is. Je weet dan welke lancet je moet pakken om iets eventueel ongedaan te maken.

We kijken ook heel precies naar het artikel over het voorkeursrecht in de Mediawet. Als je de wetsgeschiedenis bekijkt, dan is het niet vanzelfsprekend de bedoeling om de NOS per wedstrijd te laten uitmaken of zij een wedstrijd wil hebben of niet. Je kunt dat zeer extensief interpreteren. Uit berichten die mij ter ore komen, ook van het Commissariaat voor de media lijkt het erop dat de NOS dat wil doen. Overigens zou het Commissariaat voor de media dat dan moeten doen. Maar het hoort bij het inspecteren van de wapenkamer dat we heel goed nagaan wat zo'n bepaling wel of niet kan doen. Ik heb de indruk dat deze bepaling wel degelijk van belang kan zijn om uit te maken welke rechten op verslaggeving bijvoorbeeld Studio Sport nog steeds kan hebben. De discussie gaat nu echter voornamelijk over het live uitzenden van integrale voetbalwedstrijden. Of het hier ook voor geldt, is sterk de vraag, maar we gaan dat na.

Mevrouw De Koning heeft ten slotte gevraagd naar Ajax en de rechten die er nog zouden zijn. Ajax en trouwens ook Feijenoord hebben bij de bouw van hun stadion een zekere steun gekregen die gedeeltelijk in een soort voorfinanciering van voetbalrechten tot uitdrukking kwam. Deze afspraak zal ook worden gehonoreerd, omdat het hierbij gaat om Europacup-wedstrijden. Deze vallen buiten dit regime. Ajax en Feijenoord hebben dus zelf die rechten nog en kunnen dus in die zin blijven afbetalen.

□

De heer **Beinema** (CDA): Voorzitter! Ook ik ben blij met de brief die de staatssecretaris heeft toegezegd. Deze ongeordende gang van zaken verdient een meer geordende discussie dan nu mogelijk is. Wat de termijn betreft, vraag ik de staatssecretaris deze brief te sturen na ommekomst van het komend kabinetsberaad aanstaande vrijdag. Ik vraag hem de op dat moment verworven inzichten van het kabinet en de stand van zaken dan aan de Kamer mee te delen.

Wat de inhoud aangaat, zou ik graag in de brief onder meer twee punten aan de orde gesteld willen zien.

In de eerste plaats zou ik graag een goed overzicht krijgen van het onderhandelingsproces dat zich voltrokken heeft tussen enerzijds de KNVB en anderzijds de gegadigden waaronder de KNVB zelf.

In de tweede plaats zou ik graag inzicht in en een overzicht van de betrokkenheid van Philips bij bestaande en komende kabelactiviteiten krijgen.

□

Staatssecretaris **Nuis**: Voorzitter! Het lijkt me een goed moment om de toegezegde brief na het kabinetsberaad aan de Kamer te doen toekomen. Ik zeg dit graag toe. We hebben dan volgende week gelegenheid om hier nader over te spreken.

Ik zal de Kamer zo goed mogelijk informeren over de manier waarop een en ander verlopen is in het onderhandelingsproces.

De laatste vraag zou ik graag wat breder willen zien. Ik zou de vraag van de heer Beinema zo willen verstaan dat hij graag inzicht wil hebben in de interne structuur van het voorgenomen consortium en de betekenis ervan. We hebben het dan niet alleen over één speler in dat veld.

□

Mevrouw **Van Zijl** (PvdA): Ook de fractie van de PvdA is blij dat de staatssecretaris een brief zal sturen. Wij vinden het ook belangrijk om dit onderwerp structureler te bespreken. Wij gaan ervan uit dat de brief een integrale visie van het kabinet bevat waarin ook de standpunten van de

Van Zuijlen

heer Wijers en mevrouw Terpstra zijn verwoord. Wij zullen de brief toetsen aan toegankelijkheidsvragen. Hoe zit het met mensen die niet zijn aangesloten op de kabel? Hoe zit het met de eventuele meerprijs, de mededingingsaspecten, de positie van Philips en van de KNVB zelf en met de vrije nieuwsgaring? Ik steun het verzoek van de heer Beinema om hiervoor een termijn van een kleine week te hanteren.

Staatssecretaris **Nuis**: Voorzitter! Dank u voor deze concept-inhoudsopgave. Ik zal er graag gebruik van maken. Ik wijs erop dat de hoofdrichting voor het kabinet is dat burgers van Nederland in een open pakket niet meer moeten betalen dan nodig is en dat zij in dat pakket houden wat zij de moeite waard vinden. Dat is het uitgangspunt van het gehele kabinet. Wij zullen de uitwerking van deze gedachte in de brief weergeven.

De heer **Poppe** (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik hoop dat de staatssecretaris snel de brief zal sturen, gezien de korte termijn waarop contracten getekend dreigen te worden. De staatssecretaris noemde de KNVB zojuist een bedrijf. Ik dacht dat het een bond was. Deze bond is zijn doel naar mijn mening ver voorbij geschoten.

De staatssecretaris stelt twee voorwaarden: de betaalbaarheid en de bereikbaarheid. De staatssecretaris zal een en ander inventariseren. Als het doel deels toch wordt bereikt, welke middelen heeft de staatssecretaris om een sportzender tegen te gaan? Wat denkt de staatssecretaris over de deelname van Nuon aan het consortium? Nuon is tevens sponsor van Vitesse en de commissaris van de koningin is er president van, een vooraanstaand lid van zijn partij. Wat is de mening van de staatssecretaris over de algemene ontwikkeling dat er steeds meer bijzondere zenders komen: sportzender, popzender, jeugdzender, ouderenzender, zodat steeds minder mensen kennis kunnen nemen van opvattingen van een ander, waarmee het medium TV als bindmiddel uit de samenleving dreigt te verdwijnen?

Staatssecretaris **Nuis**: Voorzitter! De KNVB is bond en bedrijf, maar dus ook een bond met een miljoen leden. Dat is relevant, maar dat staat buiten hetgeen ik over de subsidiering naar voren heb gebracht. Als alles geregeld is en de kijker er absoluut niet op achteruitgaat, welke middelen heb ik dan nog om een sportzender tegen te houden? Deze vraag stel ik mij niet. De inzet is niet een sportzender tegen te houden, maar om ervoor te zorgen dat de kijkers niet meer betalen dan nodig is. Daar gaat het in eerste instantie om. Ik heb het nog niet kunnen nagaan, maar ik kan mij ook niet voorstellen dat de Kamer geïnteresseerd is van welke politieke partijen de verschillende spelers in dit spel lid zijn. Wij zullen er allemaal wel een paar in de partij hebben, alhoewel ik dat niet helemaal zeker weet voor de heer Poppe!

De vraag over de bijzondere zenders vind ik in zoverre interessant, dat ook ik van mening ben dat algemene zenders, in de eerste plaats de publieke omroep, mensen met elkaar in contact brengen, maar er zijn ook commerciële zenders die daartoe een poging doen. Het is belangrijk dat deze er zijn en dat zij over de volle maatschappelijke werkelijkheid verslag kunnen doen. Op zichzelf heb ik niet zoveel bezwaar tegen een aparte zender, mits dat niet betekent dat de meer algemene zenders belemmerd worden in hun verslaggeving. Ik vind dat een belangrijk punt.

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Voorzitter! Het is merkwaardig om te constateren dat dit kabinet, dat de marktwerking propageert als een soort geloof, nu juist moet worstelen tegen diezelfde marktwerking. De geest is kennelijk te veel uit de fles en moet nu teruggebracht worden.

Ik heb een paar vragen hierover. Heeft de staatssecretaris een absolute grens waarbij hij zegt: nu kan het niet meer? Hij hoeft niet te onderhandelen. Als politicus en staatssecretaris heeft hij een paar instrumenten.

Vindt hij niet dat het van de gekke is dat de Nederlandse samenleving bijna 1 mld. moet opbrengen voor voetbal? Dat is de begroting van menig ontwikkelingsland. Vindt hij

niet dat dit gecorrigeerd moet worden?

Staatssecretaris **Nuis**: Voorzitter! Over het algemeen zorgt een goede marktwerking ervoor dat de burgers beter af zijn en niet dat zij slechter af zijn. Als dat evident wel het geval is, is er iets mis met de marktwerking. Dat zeg ik nu in abstracto, niet over dit concrete geval. Ik zie de minister van Economische Zaken glimlachen.

Heb ik een absolute grens? Als ik deze had, zou ik het niet zeggen, zeg ik altijd als het over onderhandelingen gaat. Ik heb het eigenlijk wel duidelijk gemaakt. Die drie tientjes in de maand die mensen moeten betalen, mag je misschien indexeren, maar je moet dit niet verhogen, misschien zelfs onder verlagings van de inhoud. Daar sta ik voor en dat probeer ik te bereiken. Als je dat gevecht voert, is het niet verstandig om absolute grenzen te noemen.

Is het vreemd dat de samenleving 1 mld. opbrengt voor zoiets als voetbal? Volgens mij is dat de vraag niet. Als uit reclame-opbrengsten 1 mld. komt, kun je allerlei beschouwingen hebben over hoe de samenleving in elkaar zit en zou moeten zitten, maar ik kan mij daar niet vreselijk verontwaardigd over voelen. Als ik merk dat er een groot bedrag door reclame betaald zou kunnen worden, maar dat dit voor zo'n commercieel net ook nog eens door de burgers moet worden betaald, dan begin ik ook te denken: dat is niet in de haak. Dat heb ik nu ook gezegd.

Vragen van het lid Van Rooy aan de minister van Verkeer en Waterstaat, over **Maastricht-Aachen Airport**.

Mevrouw **Van Rooy** (CDA): Voorzitter! Ik heb hier al verschillende malen mogen staan om aan minister Jorritsma een brief te vragen met de mededeling wanneer wij de nota Relus, over de regionale luchthavens, mogen verwachten. Toen minister Jorritsma nog kamerlid was, vroeg zij reeds in 1993 aan haar voorgangster waar de nota Relus bleef. Toen zij minister werd, mochten wij dus verwachten dat zij tempo zou maken met het uitbrengen van de nota Relus, die ook gaat